

Edukacja zdalna – co może nam się przydać?

Praca asystenta/asystentki edukacji romskiej (AER) stawia Was na co dzień przed wieloma wyzwaniami. Jednym z największych wyzwań w ostatnim czasie była pandemia COVID-19 i związane z nią przeniesienie całej edukacji do nauczania zdalnego. Nierzadko zarówno grono pedagogiczne, jak i AERzy zostali wrzuceni na tzw. głęboką wodę – bez odpowiedniego przeszkolenia oraz otrzymania dostępnych i przystępnych w zastosowaniu pomocy i narzędzi dydaktycznych w sieci, musieli sobie samodzielnie radzić w nowej rzeczywistości nauczania przez Internet. Dlatego też w ramach projektu „Misja Asystent – przyszłość edukacji Romów w Polsce”, realizowanego z dotacji programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy, finansowanego z funduszy EOG, postanowiliśmy przygotować krótki przewodnik po dostępnych narzędziach w sieci, które można wykorzystać w nauczaniu na odległość czy nauczaniu mieszanym (częściowo stacjonarnym, częściowo zdalnym), czyli tzw. nauczaniu hybrydowym. Prezentujemy tu również dostępne w Internecie gotowe materiały, które mogą być pomocne w przekazywaniu wiedzy na temat Romów. Znajdziecie tu wreszcie także prosty sposób na samodzielne stworzenie scenariusza lekcji – karty pracy ze zdjęciem. Przykładowe gotowe scenariusze, przygotowane w ten sposób, możecie znaleźć na stronie misjaasystent.pl w zakładce *Publikacje*.

Co w zdalnej trawie piszczy – darmowe narzędzia internetowe na wyciągnięcie ręki

W ostatnich latach powstało wiele platform, narzędzi, aplikacji, które mogą pomóc zarówno w prowadzeniu zajęć na odległość, przekazywaniu materiałów Waszym podopiecznym, jak i stworzenia dla nich przestrzeni do wykonywania różnych zadań domowych i projektów. Wśród nich warto wymienić narzędzia, stworzone przez GOOGLE:

1) Dysk Google

Dysk Google to dobra platforma do przechowywania i udostępniania danych: plików, zdjęć, filmów etc. Poniżej zamieszczamy krótki film z kanału Krzysztof Movie z przystępną instrukcją, jak można korzystać z Dysku Google: <https://youtu.be/8-UYreKI9Ao>

2) Dokumenty Google – Google Docs

Dokumenty Google to nic innego jak darmowy edytor tekstu. Dokumenty można edytować online, a następnie np. zapisać je bądź wysłać e-mailem. Można je również pozostawić w tzw. chmurze i będą dla nas dostępne po zalogowaniu. Można również zaprosić np. uczniów/uczennice bądź nauczycieli/nauczycielki do wspólnego tworzenia i modyfikowania dokumentu. Wystarczy znać adres e-mailowy osoby, którą chcemy zaprosić do wspólnej pracy nad stworzonym przez nas dokumentem. Poniżej zamieszczamy:

- krótki film z kanału Multiedukacja z przystępną instrukcją, jak można stworzyć dokument Google Docs do wykorzystania w pracy z uczniami/uczennicami:
<https://www.youtube.com/watch?v=iLUW0R5-Xnk>

- krótki tekst z dokładną instrukcją krok po kroku, jak korzystać z dokumentów Google - od założenia konta do tworzenia i udostępniania dokumentu:
<https://pl.omatomeloanhikaku.com/the-beginners-guide-to-google-docs-11520#menu-1>

3) Jamboard

Jamboard to bardzo użyteczne narzędzie, które pozwala wspólnie pracować w warunkach nauczania zdalnego. Jamboard to nic innego jak wirtualna tablica, na której możemy np. przyklejać karteczki z naszymi refleksjami, udzielać odpowiedzi w ramach burzy mózgów etc. i każda osoba, która będzie miała link do tej tablicy cyfrowej, będzie mogła brać w ten sposób czynny udział w zajęciach. Korzystanie z Jamboard jest bardzo proste i intuicyjne. Jak zrobić pierwsze kroki z tablicą Jamboard dowiedzie się z tego filmiku, zamieszczonego na kanale Gabrieli Pawlińskiej: <https://www.youtube.com/watch?v=nnuoQqluRJo>

Poza narzędziami z rodziny Google, warto wspomnieć też o:

4) Padlet

Padlet, podobnie jak Jamboard, jest także wirtualną tablicą, która jednak pozwala na jednej przestrzeni gromadzić materiały cyfrowe np. zdjęcia, tworzyć scenariusze lekcji, wstawiać komentarze. Po zalogowaniu, wystarczy wygenerować link do własnej tablicy i przesłać go

każdemu, kogo chcemy zaprosić do współpracy. Osoby te będą mogły też zamieszczać własne zdjęcia i materiały na naszej tablicy – padlecie. Krótki film z kanału Janusza Wierzbickiego z przystępną instrukcją, jak można skorzystać bezpłatnie z usługi Padlet i stworzyć materiał do zdalnej edukacji znajdziecie tu: <https://www.youtube.com/watch?v=iyfgR7elryU>

5) Wordwall

Wordwall to portal do tworzenia ćwiczeń dydaktycznych, takich jak testy czy gry słowne. Można na nim stworzyć materiały dydaktyczne zarówno do pracy w sieci, ale także przygotować materiały, które następnie wydrukujemy. Czytelną instrukcję wideo, w której zobaczycie krok po kroku, jak korzystać z tego narzędzia oraz przykładowe materiały, tworzone za pomocą Wordwall znajdziecie tu: <https://oze.wsb.wroclaw.pl/mod/hvp/view.php?id=1175>

Jak uczyć o Romach? Znalezione, przetestowane, rzetelne materiały

Na szczęście, po latach, żeby nie powiedzieć wiekach braku zainteresowania, ignorowania czy, co być może nawet gorsze, powielania szkodliwych i nieprawdziwych mitów na temat Romów, w sieci obecnie można znaleźć atrakcyjne wizualnie i merytorycznie materiały o społeczności romskiej. Co najważniejsze – poniżej zaprezentowane narzędzia edukacyjne były konsultowane z członkami i członkiniami społeczności romskiej, którzy aktywnie w ich przygotowaniu uczestniczyli, a do tego można z nich korzystać całkowicie bezpłatnie.

1) Materiały z ćwiczeniami, podejmujące temat dyskryminacji:

Stories that Move to, jak czytamy na stronie projektu, „bezpłatne internetowe narzędzie do nauczania o różnorodności i dyskryminacji, oparte na prawdziwych historiach i doświadczeniach młodych ludzi”. Stworzone zostało przed Dom Anny Frank z wieloma partnerami z różnych krajów. Pracę nad tym projektem trwały od 2013 roku, a w 2018 miała miejsce jego uroczysta inauguracja w Berlinie.

<https://www.storiesthatmove.org/pl/>

- wszystkie materiały są dostępne za darmo
- na stronie można się zarejestrować jako edukator/ka albo uczeń/nica i mieć dostęp do 5 programów edukacyjnych (naciskamy przycisk start na górze)
- Opis 5 programów/ścieżek edukacyjnych znajdziemy tu:

<https://www.storiesthatmove.org/pl/piec-sciezek-edukacyjnych/>

We wstępie do ich opisu czytamy wiadomość od twórców: „Stworzyliśmy pięć ścieżek edukacyjnych, z których każda bada temat związany z dyskryminacją i różnorodnością. Stanowią one kompletne moduły, na których edukatorzy i edukatorki mogą oprzeć swoje lekcje. Zasadniczym elementem każdej ścieżki są krótkie filmy, w których młodzi ludzie opowiadają o swoich doświadczeniach, zarówno pozytywnych, jak i negatywnych, w tym o przypadkach wykluczenia i dyskryminacji. Filmikom towarzyszą przewodniki i karty pracy.

Aby przejść całą ścieżkę, potrzeba od trzech do pięciu lekcji po 50 minut, w zależności od tego, czy zadajesz zadania domowe. Łączymy naukę online i offline, uwzględniając ćwiczenia w grupach, aby pomóc uczniom dzielić się przemyśleniami i pomysłami.

→ można też przetestować jedno ćwiczenie warsztatowe, zanim się zarejestrujemy – naciskamy przycisk w lewym dolnym rogu obrazka – „wypróbuj ćwiczenie warsztatowe”

→ w zakładce „wideo” dostępne też są historie młodych ludzi z różnych grup mniejszościowych, którzy doświadczyli dyskryminacji – krótkie filmiki można pooglądać, wybierając jedną z zakładek po lewej stronie:

- Widzieć i być
- Twarzą w twarz z dyskryminacją
- Historie życia
- Media
- Działanie

Zakładka ta zawiera kilka klipów z relacjami osób ze społeczności romskiej z różnych krajów Europy – relacje dotyczą zarówno wydarzeń historycznych, jak i współczesnych.

- strona dostępna jest w kilku językach – w prawych górnym rogu wybieramy odpowiedni

2) Materiały dotyczące zagłady Romów i Sinti podczas drugiej wojny światowej:

Te wyjątkowe materiały powstały pod kierownictwem prof. Gerharda Baumgartnera, jednego z najwybitniejszych obecnie historyków, badającym problematykę romskiej zagłady. Były

konsultowane z nauczycielami/kami, edukatorami/kami i naukowcami/czyniami. Jak możemy się dowiedzieć z podręcznika dla nauczycieli, który jest integralną częścią materiałów: „Karty ćwiczeń na stronie romasintigenocide.eu przedstawiają główne tematy i wydarzenia, związane z ludobójstwem europejskich Romów i Sinti. Wyboru tematów dokonano w ścisłej współpracy z licznymi organizacjami Romów i Sinti z krajów europejskich oraz z pomocą wielu historyków z omawianych państw. Karty ćwiczeń odnoszą się wyłącznie do tych krajów, w których Romowie i Sinti byli prześladowani i mordowani pomiędzy rokiem 1933 i 1945. Każda z nich poświęcona jest ważnemu wydarzeniu lub ważnemu wątkowi związanemu z omawianymi prześladowaniami, który jest zaznaczony w tytule konkretnej części i zilustrowany za pomocą odpowiednio dobranej fotografii.

Karty ćwiczeń są pogrupowane w pięć rozdziałów. Karty ćwiczeń w rozdziale A przybliżają sytuację europejskich Romów i Sinti na początku XX wieku. Rozdział B przedstawia główne wątki, związane z prześladowaniami i marginalizacją Romów i Sinti przed dojściem do władzy narodowych socjalistów. Rozdział C ilustruje wzrastające i coraz bardziej radykalne i systematyczne prześladowania Romów i Sinti przez narodowych socjalistów, natomiast karty ćwiczeń w rozdziale D poświęcone są głównym wydarzeniom, związanych z ludobójstwem Romów i Sinti przez narodowych socjalistów i współpracujących z nimi organizacji faszystowskich. I wreszcie rozdział E dotyczy sytuacji tych, którym udało się przeżyć ludobójstwo, ich walki o przyznanie statusu ofiar i rekompensaty za poniesione krzywdy, jak również kwestie związane z kulturą upamiętniania”.

www.romasintigenocide.eu

→ strona dostępna w 12 językach – wersja polska – trzeba wybrać „Polszczyzna” na samej górze

→ w zakładce „Dla nauczycieli” znajdziecie:

- podręcznik z krótkim wprowadzeniem do historii Romów oraz różnymi metodami pracy z biografiami i fotografią
- działy od A do E z kartami pracy oraz karty od F do H, opisujące obozy oraz zbrodnie w różnych krajach, popełnione na Romach i Sinti
- same zdjęcia, do których ćwiczenia opisane są w podręczniku dla nauczycieli

3) Materiały różne:

www.fundacjawstronedialogu.pl

Strona naszej Fundacji. Zawierająca wiele materiałów, poszerzających wiedzę na temat społeczności romskich na świecie:

- zakładka Kwartalnik – 20 numerów kwartalnika Dialog-Pheniben w PDF – w każdym numerze znajduje się dział historia, kultura, społeczeństwo oraz temat numeru – poświęcony aktualnym i bieżącym sprawom, istotnym dla mniejszości romskiej oraz dotyczącym problematyki wielokulturowości
- zakładka Materiały edukacyjne – znajdziecie tam m.in. scenariusze lekcji oraz ilustrowane bajki Edwarda Dębickiego „Drzewo Duchów”
- zakładka Multimedia – krótkie filmiki, które można wykorzystać w działaniach edukacyjnych

4) Portal projektu „Misja Asystent – przyszłość edukacji Romów w Polsce”

Nie zapominajmy oczywiście o materiałach, które zamieszczone są i zamieszczane będą na portalu omawianego projektu:

www.misjaasystent.pl

Portal jest rozbudowywany w trakcie trwania projektu wspólnie z Wami!

Jak wykonać kartę pracy ze zdjęciem – scenariusz lekcji: z cyklu „Zrób to sam”

Poniżej zamieszczamy krótką instrukcję, jak przygotować kartę pracy ze zdjęciem, która może być wykorzystana jako scenariusz lekcji bądź zajęć warsztatowych i wykorzystywana zarówno w nauczaniu przez Internet, jak i stacjonarnie. Metoda tworzenia karty pracy opiera się na sprawdzonym schemacie kart pracy, wykorzystywanym na wspomnianym wyżej portalu www.romasintigenocide.eu.

Krok 1: wybierz zdjęcie, związane ze współczesnym życiem Romów – w Polsce bądź na świecie: kulturą, relacjami mniejszość-większość, tradycjami, trudnościami; codziennym życiem etc.

Krok 2: przygotuj kartę lekcji według poniższego wzoru:

ZDJĘCIE	Czy wiesz, że.... → ciekawostka, związana ze zdjęciem/sytuacją na nim przedstawioną
	Zadanie do wykonania → Zadanie dla uczniów/nic np. pytanie do zastanowienia czy znalezienie czyjejs biografii etc.
	Fotografia → informacja o zdjęciu – kto je zrobił, gdzie można je znaleźć, kogo przedstawia

Krótkie wprowadzenie do tematu którego dotyczy zdjęcie - informacja o problemie/zjawisku/osobie, przedstawionej na zdjęciu i jak to odnosi się do społeczności romskiej